

Oznaniła

Za navadno dvestopno vrsto se plačuje: 5 kr., ktera se enkrat, 8 kr., ktera se dvakrat, 10 kr., ktera se trikrat natiskuje; večje pismenke plačujejo po prostoru. Za vsak list mora biti kolek (stempelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

SLOVENC.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

V torek,
četrtek in saboto

izhaja in velja:

Za celo leto . . . 7 for. 50 kr.
„ pol leta . . . 3 „ 70 „
„ četr let . . . 2 „ 70 „
„ mesec . . . — „ 70 „

Po pošti:

Za celo leto . . . 9 for. 50 kr.
„ pol leta . . . 4 „ 80 „
„ četr let . . . 2 „ 90 „
„ mesec . . . — „ 90 „

Št. 25.

V Celovcu v četrtek 28. februarja 1867.

Tečaj III.

Delo in plačilo.

N. Dunaji.

Ni davno temu, kar nam je prišel v roke 1. zvezek „Deutsche Revue“, organ Blagotinšekove stranke. Pričakovali in bali smo se že, da imamo zopet enega nasprotnika več v časnikarstvu, — in nismo se zmotili. — Ali, oče odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo, recimo in tolažimo se, saj ne zaslužimo tega. Tolažimo se, saj Nemci sami čutijo, da njihovo zlato upanje bode šlo po vodi. Ali ni to veselo znamenje za nas, ali ne priznavajo s tem, da tudi slovanski narodi ne spé več in da gibanje duševno in splošno hrepenenje po složnosti in edinosti avstrijskih Slovanov nastaja vedno večje? Imeli so pred časom vso Avstrijo v rokah in delali ž njo, kar so hotli, ne gledaje na to, ali je večina narodov tudi zadovoljna ali ne. Mislili so si in si še mislijo, akoravno jih vest opominja, da napéno mislijo: mi smo edini narod v Avstriji; kakor mi godemo, tako naj vse pleše! Tako so djali in niso gledali in vprašali: Kaj pravite vi drugi narodi, bo li to Avstriji v korist, ali pa le v škodo? Bo li to v vašo korist, ali bo s tem komú kaj pomagano? Kakor smo rekli, tega oni niso storili; ali s tem jim je bilo le toliko pomagano, da se je pokazalo, kateri narodi bolj ljubijo Avstrijo: ali tisti ki pravijo, da Avstrija mora biti, in da, ko bi je ne bilo, bi jo morali narediti; ali pa tisti, ki pravijo: „Ein constitutionelles Oesterreich oder keins mehr“. Tedaj jim je vse eno, ali obstane Avstrija še ali ne.

Skoraj bi sami sebi ne verjeli — ti gospodje tedaj priznavajo, da Avstrija mora biti konstitucionalna, ako hoče obstati, in to zopet ni drugači mogoče, kakor da daje vsem narodom enake pravice. V besedi tedaj hočejo, naj bi bila Avstrija konstitucionalna, v djanji se pa temu zoperstavljajo. Oni drugači mislijo in govoré, in drugači delajo. Kar pravijo, da bi bilo dobro in koristno za Avstrijo in njene narode, temu se zoperstavljajo. Smo li tedaj v stanu take moze prijatelje Avstrije imenovati, ki delajo, kar ji je v škodo? Kdo seje sovraštvo in prepri med narode, ko taki, ki želé, da naj bi se narodom pravice kratile? — Ali cesarjeva beseda nam je porok, da se to ne bo zgodilo. Slovani ne sovražijo poštenih Nemcev, ki tudi svojim sosedom kaj privošči, ampak le take, ki si na vso moč prizadevajo škodovati jim. Slovani sovražijo sovražnike Avstrije (po njih djanjih jih smemo tako imenovati). Namesto da bi pomogli, da bi se ljubezen med avstrijskimi narodi utrdila, jih le dražijo in sad tega ne more zaostati. Kolikokrat je bila že Avstrija v nevarnosti, in če bi jih prašali, kdo da jo je rešil, jeli bi nam na obe ušesi vpiti: „Nemci smo jo rešili.“ Tedaj so bili Nemci tisti narod, ki so ga skoz tri stoletja skoraj vsako leto Turki obiskali, mu vzeli, kar so mogli seboj vzeti in mu pokončali, požgali in oskrunili vse, kar so mu morali pustiti? Oni so tedaj rešili Evropo splošnega turškega jarma?! Ali bi se ne bilo smejeti, ko bi reč tako resna ne bila, da si upajo

gospodje, ki sicer nimajo praznih glav, takó zgodovino po svoje obračati? Tedaj so bili Poljaci leta 1683 še Nemci, ko so zapodili Turke in rešili Avstrijo?

Ozrmo se na l. 1848. Vrelo in gorelo je po vsi Evropi; vrelo je tudi v Avstriji. Puntali so se Nemci, puntali so se Madjari, puntali so se Lahji, — Slovani so pa za Avstrijo kri prelivali in njim se ima ona zahvaliti, da se je bila zopet vmirila in rešila pogube. Kdo je lansko leto več žrtval za Avstrijo v njen blagor, Nemci ali Slovani? Koliko vdov in sirot je zdaj več, kakor jih je bilo pred pol letom! Zemlja naših severnih bratov je napojena s krvjó njenih sinov. Zginilo je marsiktero blagostanje in marsikteri, ki je bil pred malo časom še bogat, je zdaj berač — in to vse za Avstrijo! Občno se priznava, kako pomemljiva je bila bitva pri Visu, ali kdo je zmagal, — gotovo so Nemci bili kaj ne? O niso, Nemci ne, ampak zvesti Dalmatini in Istrijani so bili, ki so pristigli Lahom perutnice in jezik, s katerim so zaničevali Avstrijo in njeno brodovje.

Avstrija le more biti močna, ako navdušuje vse narode le ena ideja. Edinost narodov je njena največa podpora, in nemo goče je misliti, da bi bila Avstrija močna, ako narod gleda pisano narod. Kdor je temu vzrok, je sovražnik Avstrije in sovražnik našega naroda, ki mu ne privošči — nič. Taki razdvajajo narode, razdvajajo Avstrijo. Slovanske narode imenujejo „Miniaturvölkchen“ in ako kateri reče in prosi, naj bi se avstrijski narodi bolj zedinili, kar bi bilo bolje za nje in za Avstrijo, ta je že „panslavist“. Ali ravno na te „Miniaturvölkchen“, ki niso tako pomehkuženi ko nemški „Schmerzenskinde“, se je že nekretrakti opirala Avstrija, kedar so jo tako imenovani njeni prijatli podkopali, da bi bila kmalo padla, in ni se zmotila nad njimi. Ravno ti toliko natolcevani ubogi Slovani so bili že velikokrat njeni rešitelji in pokazali v djanju, ne samo v besedah, ki so dober kup, da ljubijo v resnici Avstrijo. Tako so delali in še delajo Slovani vselej le za Avstrijo, — kako jim pa Avstrija plačuje? Pa poterpimo, — Bog je pravičen in odmerja o pravem času vsakemu delu zaslužno plačilo! Tudi sveti Rim se ni postavil v enem dnevu!

grof Emerih Mikó, minister za občna dela in Štef. pl. Gorové, minister kupčijstva, obrtništva in poljedelstva.

Že je ogrsko ministrstvo začelo svoje delovanje in vidi se, da hoče tudi trojedno kraljevino pod svojo oblast spraviti. Za Slovake, med kterimi se godé strašne reči in grozne krivice, to ministrstvo nima serca in oči, preži le na nepokorne Hrvate. Kakor vam je znano, so na Reki zavolj raznih demonstracij zaprli 4 prve rogovileže, ki so posebno delali za neposredno zedinjenje hrvaške Reke z ogrskim kraljestvom. Ko Andrassy to zve, naglo zapove hrvaškemu kancelarju Kussevichu, naj ove 4 izpusti in — res koj so se izpustili. To ni kaj dobro znamenje boljše prihodnosti; kajti Hrvatje še niso nikjer spoznali oblasti ogrskega ministerstva nad trojedno kraljevino, oni se še zmiraj drže §. 42 od leta 61. — Reka pa — vsaj do zdaj še — spada k trojednej kraljevini; — kaj da porekó Hrvatje k temu, bomo v kratkem videli; mislim pa, da se leto 48 nekako zopet bliža, kar je „Slovenec“ že od nekdaj prav po preróško terdil.

Deželni zbori se k svojemu koncu bližajo, pa poprej še bodo hude parlamentarne bitve, posebno v Pragi in Brnu. Čehi nočejo meni nič tebi nič v Beustov državni zbor voliti, kajti letá zbor od 4. t. m. ni širji, ne oži, ni izredni ne redni, ampak je res samo iztuhtan od našega peterega ministra Beusta; Čehi hočejo samo voliti v tak zbor, ki ima samo oblast posvetovati se o državopravnih zadevah, ne pa kaj sklepati — to imajo samo deželni zbori pravico. V tem smislu bota tudi češki in moravski zbor poslala posebne adrese na cesarja.

Nemški časniki pišejo, da bode vlada češki, moravski in kranjski zbor razpustila in nove volitve razpisala. Mislim, da se tega ni niti Čehom, niti Slovencem treba bati, ker oni dobro vedó, kaj imajo storiti.

Še to naj h koncu pristavim, da se za gotovo govori, da je Beust za opravnika (ne ministra) notranjih zadev mladega gr. Taafe, ces. namestnika v Lincu, poklical.

Slovenske dežele.

Iz Celovca. (Naš dež. zbor. Dnevnik. Mertvi vstajajo!) Dež. zbor je končal svoje delovanje in rešil nalogo svojo tako, da nas Slovenec še v misel ni vzel! Mi Slovenci nismo slišali pisma presvitlega cesarja v domačej besedi, — nimamo žive duše v dež. odboru, — in tudi za državni zbor izvoljeni poslanci govorili so tako, da mi Slovenci nimamo se nadjati za nas prijaznega in pravičnega delovanja. Posebno se je gosp. dr. Mertlić pokazal kaj vnet prijatelj tistega dualizma, ki pozna v Avstriji le dva naroda: Nemce in Madjare. Da je pa on sam slovenskega rodu, da od slovenskih žuljev živi, da so ga sami Slovenci izvolili, to mu še na misel ne pride in ga čisto nič ne briga. Temu se torej nihče ne bode čudil, da Slovenci nimajo ne ljubezni ne zaupanja do

Avstrijsko cesarstvo.

Na Dunaju 24. febr. → (Ogrsko ministrstvo. Grof Andrassy in hrvaški kancelár. Dež. zbori. Gr. Taafe.) Današnja „Dunajčanka“ nam naznanja nove ogrske ministre, ktere je cesar po predlogu ogr. ministrskega predsednika grofa Gyula Andrassy-a na ministrski sedež poklical. Ogrski ministri so tedaj sledeči: Grof Juri Festetics, minister na cesarskem dvoru; baron Bela Wenkheim, minister notranjih zadev, Melhior pl. Lonyay, minister denarstva; baron Jos. Eötvös, minister nauka; Baltazar pl. Horvath, minister pravosodja;

takega zbora, ki o njih in njihovih pravicah še ne čerhne ne. Kdor pa meni, po tem potu zidati svobodno in mogočno, srečno in mirno Avstrijo, ta se grozno moti!

Zastran tega prašanja: Ali je „Slovenec“ volje preroditi se v dnevnik in preseliti v Ljubljano, za zdaj kratko odgovorjamo: Da serčno radi, le to nas skerbi, odkod dobomo potrebno kavcijo in ali ne bo treba cene za dnevnik previsoko postaviti. Po naših mislih mora taka stranka, kakor jo v deželnem zboru zdaj po novih volitvah vidimo v Ljubljani, Gradcu in Gorici, za vsako ceno imeti svoj mogočni organ, ki jo podpira in brani na vse strani. Naj gg. deželni poslanci ne zabijo, da jim je značajan in serčen dnevnik silno velika pa tudi potrebna podpora. Njihova skerb torej naj bode napraviti si ga. Prosimo, da o tem prevažnem predmetu v odločbi naši svoje misli na znanje dajejo!

Naše mesto — ali prav za prav naši velikaši in plemenitaši — imajo že od nekdaj svoje muhe. Kedar gre za kako demonstracijo na čest in slavo nemške politike, vsegar stojé na prvem mestu, tako da ima mirni in sprevidni svet kaj o njih govoriti. Taka je bila tudi 26. februarja, ko je februarina ustava od smerti vstala. Ni še 1½ leta minulo, kar je bil Schmerlingov otročiček pokopan in marsikteri boter in prijatelj njegov je na njegovem grobu solze pretakaje zdihoval: Oj ljubček moj, škoda da moraš tako zgodaj iti gnojit černo kertovo zemljo in žalibog, da 26. februarja — tvojega rojstnega dne — ne bomo nikoli več obhajali. Pa glej! Mertvi vstajajo in v nedeljo (24. febr.) je bilo po višem ukazu po vseh cerkvah oznanjeno, da se bode 26. februar v stolni cerkvi spet slovesno obhajal. Storilo se je res vse, da bi ta slovesnost bila prav sijajna in demonstrativna, sam presvitli knezoškof so se vozili v največji paradi, — pa vendar vse ni nič pomagalo, ljudstvo naše je ostalo merzlo in v cerkvi je bilo vse prazno in žalostno. Nam se to ni dozdevalo veseló, timveč mertvaško opravilo in neka čudna in mila žalost se je lotila našega serca in nam na misel spravila besede, ki smo jih brali — ni še tako davno! — po časnikih, da gospod baron, ki je pokopal Saksonsko in nemško

zvezo, imenuje se tudi pogrebec avstrijske države. Tako milo se nam je pri tej misli storilo pri sercu, da smo iz globočine svojega lojalnega srca izdihnili: Bog se usmili Avstrije, pomagaj in ohrani Avstrijo! —

Iz spodnjega Roža. (Servitutne zadeve.) Naj tudi jaz povem, kako hitro in srečno se servitutne zadeve razmotavajo. Že je celih 13 let, kar je komisija za te zadeve ustanovljena v življenje stopila, pa še vendar ni dokončala svojega dela. In kjer ga je dokončala, tam so kmetje javljne veseli. Tako slišimo iz št. Janža praviti, da se tam kaj čudne in žalostne reči godijo. Že to je za uboge kmete bila velika škoda, da so izvedeni moške terdili, da špelte pri plotih terpijo 20 let, količi pa 10. Ali je to pravično merilo, po katerem odvzeta komisija svoje dolžnosti spolnuje? Še železo komaj toliko let terpi. Po tem so v št. Janžu dobili vsi posestniki vkup 100 oral ali jhohov gore, ali tam na Zingarici, kamor še dozda nobenega pota ni. Ta svet še tudi ni med posamne opravičene razdeljen in sedaj seka po tej gori vse križema, posebno pa kajzarji in gostje, ki imajo več časa, kakor več posestniki. Slišal sem člo praviti, da je gora že tako ogoljena, da se je o deževju že nesreč bati, ki jih more povodenj napraviti. Ubogi kmetje že hodijo od Poncija do Pilata, naj bi se tem napakam v okom prišlo, da bi se gora med dotične posestnike razdelila, — pa vse je zastoj, še tega ubogi kmetje niso mogli zvedeti, kaj jim je v tej nesreči in nevarnosti prav za prav storiti, in kje resnične pomoči dobiti. Med tem se pa gora le seka, les križem sveta razvaža, jeza in serd med sosedi pa narašča; kajti nekdo je med kajzarje in goste to čudno in krivično misel zatrosil, da dobojo ti ravno toliko od te gore, kakor kmetje, kar pa na nobeno vižo biti ne more in ne sme. Tako ta reč v št. Janžu visi in menda tudi po drugih krajih se nič boljši ne godi. Kaj pomaga, da deželni zbor visoko vlado drega, naj sebi, da komisija hitrejši dela in to imenitno reč vsaj enkrat dožene; kaj pomaga, da je poprejšni deželni predsednik baron Schluga že večkrat obljubil svojo pomoč? Vse ostane le pri starem in

gre svojo-rakovo pot. Bog daj, da se novi dež. predsednik grof Hohenwart bolj krepko te reči poprime in jo hitrej naprej tira. Hvaležni mu bomo vsi. —

Blizo Šostanja. Pravoslav. — Znana je že slovenskemu svetu borba, katero smo tudi mi v našem kraju imeli o volitvah za dež. zbor itd. Znano je, da je le po izverstnem vedenju Šostanjčanov in modrem ravnanju njih voditeljev bilo mogoče, da je zmagala in obveljala narodna reč. Pred nekoliko časom še te nade ni bilo tukaj; bolj dremala je narodnost, a poslednje dogodbe zbudile so pozor na reč našo. Korak je jak in velik; — tudi kmetje so se zavedeli in že vse druga misel, tek je rezen. Pa ni medu brez pelina! —

Kakor strela z jasnega neba sta iz naše doline po vladikovinskem ukazu prestavljena dva znana, verla duhovna in domoljuba: č. gg. Janez Pribošič, kaplan iz Šmihela v Gornjigradu, in Jernej Cocaj iz dekanijske fare v Šmartnu v rožno dolino. —

Osúpnilo je to vsacega. Vse se je pogledovalo, vse popraševalo, kaj je to? Ni nam pa nad to naredbo se togotiti, — le to vprašamo, kaj je temu pravi vzrok. Zbudilo je to pri ljudstvu sum, da je to kaka tajna krivična igra. — Zakaj? Tudi to bi rad vsak vedel, zakaj da sta se gospoda prestavila zdaj o izrednem času in brez vse prilike! Kdo je to misel sprožil?! — Sum gre od ust do ust, da je to prestavo sprožil znani nemškutarski hujsk, rogovileži, ki vse narobe vidijo in vse slabo razlagajo in tako pravici oči vežejo; da vse preganjajo in vsemu škodovati iščejo, kar jim ne gre v mavho, kar ne trobi v njih rog. Žalibože, da takšnih glas še more dospeti do veljave. In malo, da pravo ne zadenemo — da zve lahko vsak, v katerem germu zajec tiči! Kakor pa grom in strela zemljo stresaje le še bolj rodovitno naredita, ako ravno kako posamezno žrtev vzameta: tako je tudi ta dogdba le zbudila ljudstvo in je pravi, živ kvas za narodnost. Vsak prost seljak zdaj očividno spozna, da je narodno nasprotstvo — nemškutarstvo tudi gotov sovražnik občega ljudskega blagra in politiskega in gospodarskega izobraževanja, napredovanja in zo-

Besednik

Dolgočasno popotovanje.

Že večkrat me je mikalo, da bi stopil ogledat Vrhniško okolico, o kateri sem v svojih mladih in starih letih toliko posebnega in neverjetnega slišal. Še pokojni učitelj Heinrich — Bog mu daj miren počitek med mrtvimi! — je nam ukaželjnim učencem pripovedoval, da je tam pri Vrhniku v starodavnih časih glasoviti brodnik Jazon od Emone gori po Ljubljani priveslavši svoj čoln na suho potegnil, ga zadel na svoje široke pleče ter tako obtežen od tod peš naprej koračil notri do Jadranskega morja. Ali je bilo res tako, tega še zdaj ne vem; samo to pa dobro vem, da, ako učenec o tacih in enacih pravljicah od slavnega zgodovinarja vprašan ni po njegovi volji odgovoril, je gotovo trojko dobil! Tudi smo se učili, da tukaj, kjer zdaj Vrhnika stoji, bila je o dobi mogočnih Rimljanov rimska postaja „Nauportus“, in kjer je zdaj stara Vrhnika, rekalo se je takrat „ad nonum“, kar rad verjamem, ker trdi to tudi naš zgodovinar in starinar Peter žl. Radics. V preteklih šestih letih je pa postala Vrhnika še zato znamenita, ker je bila prebivališče dveh zdaj v pokoj spravljenih deželnih poslancev, katerih eden, dasiravno je o svoji volitvi na vsa usta obetal volilcem, da se če možato potegovati za domačo reč, je vendar le vedno trobil v velikonemški rog; od drugega sem pa v časniku čital, da v zboru zmirom slovenski molči, kar pa ni bilo resnično povedano,

kajti bral sem sam, da je pri nekem glasovanju tudi on odprl svoja usta ter ja in ne izgovorivši za obe stranki glasoval, želé obema pravičen biti! Tega bivšega za nemško omiko vsega plamtečega deželnega poslanca so Vrhničani zopet si izvolili za svojega župana nadjajoči se, da jih bo v kratkem materi Tevtoniji posadil v naročje, ker že je zažugal, da bo vrhniško učilišče zaprl (!), ako se ne bo edino zveličavna nemščina bolj ubijala slovenski mladini v glavo. Ker bo pa župan težko dobil ključ do šolskih vrat, če bi tudi v „Rajh“ ali pa v nemški Tržič ponj pisal, bi mu za zdaj jaz svetoval, naj raji piše v Norimberk (Nürnberg) po tisti čudoviti lijak, od ktere ga nam je tudi pokojni Heinrich pripovedoval, da se vsaka učenost po njem v glavo vlije, — nemški očetje mu ga bodo radi posodili za tako blag namen!

Še to in uno znamenito reč sem o vrhniški okolici čul, na priliko, da o velicah povodnjah Ljubljana cele trope človeških ribic (Proteus anguineus Laur.) iz notranjskih jam se sabo pripodi in da se vodni polček Neritina gangrenosa (Schmidt po sporočilu za natoroznanstvo prezgodaj umrlega H. Hauffena) samo poleg Vrhnike nahaja. Vse to in še mnogo drugega je vžigalo moje stare pete, stopiti o priložnosti v to prečudno okolico, zibaje se v sladki nadi, da bom zasledil kje stopinje Jazonove, ali kako rimsko zidovje, stare novce, ker novih ni, ali kaj drugega koristnega. Napravim se tedaj ter korakam polagoma, pa ne povem od kod, da me Vrhničani ne zasledijo in mi drugič ne zabranijo pota do tje, ako bi me še kdaj obhajala volja, obiskati to okolico.

Ves vtopljen v razne misli, kaj bi utegnil ondi stakniti, pridem do Vrhnike, kjer stojim pred stebrom, na katerem visite deski v podobi križa sv. Andreja z nemškim napisom, pisanim s starimi nemškimi pismenkami:

Markt Oberlaibach, Bezirk Oberlaibach,

Terrg Vrhnika, Canton Vrhnika.

Stopaje naprej in na levo in desno se oziraje berem tu in tam same nemške napise: Kaffeehaus, Gasthaus zur Stadt Mantua, Gasthaus zum Fassel, Handlung des N. N. itd. Stopivši v kavarno, ali vrhniški Kaffeehaus zagledam na mizi same nemške časnike: „Kikeriki“, „Politik“ (čudno) in obe uglašeni tetki „Laibacherco“ in „Triesterico“, iz katerih zajema jara vrhniška gospoda svojo politiko. Kako pa vrhniški „purgarji“ nemški znajo, mi je pojasnila neka „Rechnung“, v katero mi je fanté v prodajalnici neke stvari zavl. Navajam pa iz nje samo te-le reči: 6 Hufeisen überschlagen; 1 Thorpenter geschweiste beim Stall; 1 Rohr zum Linjak; 2 grose Negel in Stall gebrauchte; 1 Hand Bagerl; die hintern Kstel; 1 Miest gabel gestuckte; 3 Glieder in Kettin und 1 Hakel und 1 Rinke, 1 Neue Wotka itd. J. J. Schmiedmeister 1863.

Ko vse ogledam in preštefjam, pa razum obilno nemškutarskega duha drugega le malo koristnega zasledim, odrinem konečno iz tega kraja zapisavši še v svoj dnevnik sledeče besede:

„Tu so Cimbrici in Tevtoni,
Svetli biser v nemški kroni.“

Kebrlog.

renja; kajti on mu preganja može, kateri si brezdoživčarsko po pošteni poti pravično trudijo za narod; može, ki imajo na zastavi sveto geslo: Vse v večo čast božjo in blagor bližnjemu, za vero, cesarja in domovino! — (Konec pride).

Δ Iz Ljubljane. (Čuden možiček v mastni deželni službi.) V 20. številki letošnjega „Slovenca“ brali smo v predalu med raznimi novicami tudi neko „smešnico“ iz bele Ljubljane od necega deželnega uradnika, kateri je kakor uradni predstojnik ostro grajal enega svojih nižjih uradnikov zaradi vdeleževanja pri čitalnici in južnem Sokolu! — Besede pa, ktere je ta čudni pa gladko obriti predstojnik rabil za svojo grajo, se nam nikakor smešne ne zdé, ker v njih je zapopadeno izdajstvo proti slovenskemu narodu, kajti ljudstvo je posredni gospodar deželnih uradnih in deželnih uradnikov, njemu tedaj morajo biti vdani in pokorni, ker njegov se krvavimi žulji pridelovani kruh jedó. Kaj ubogi slov. narod še nima dovolj družih zatiralcev in preganjalcev, ali mu je mar treba še posebnih si najemati ter jih v zalivalo z mastnimi službami pitati? Zares ne vemo, ali bi se tu bolj čudili nesramnosti ali pa neumnosti tacega brez značajnega človeka, kateri v strasno nemškutarijo zatopljen ne premisli, da bode njega dni zatirani narod slovenski po svojih zastopnikih tirjal opravičenje od svojih služabnikov zaradi tacega vedenja, in da bode brez milosti zdrobila maščevalna osoda tiste, kateri ne obstanejo brez madeža pred sodnim stolom ljudskim. V resnici hvaležni pa moramo biti „rajnkemu“ pomnoženemu deželnemu odboru, da nam je take izvrstne možičeljne za deželne uradnike in celo za predstojnike izbral! Tistikrat so bile službe s tem pogojem razpisane, da mora vsak dež. uradnik v pismu in besedi slovenskega jezika zmožen biti; kako se je gledalo pri nastavljanji na ta pravični pogoj, se lahko umé, ker je pomnoženi nemškutarski odbor, preziraje zaslužene domačine, rajši tujcem oddajal službe, samo da bi škode ne trpela sveta nemška kultura. Skrajni čas je tedaj, da se novoizvoljeni deželni odbor v porazumljenji s celim zborom srčno loti Herkulovega dela, da Avgiasov hlev deželnih uradnih in milosrčnih zavodov — nesnage očedi.

Novomesto 20. febr. —??— (Volitev v Novem mestu). Da si je narodni volilni odbor ljubljanski prizadeval, svoj program kar mogoče priobčiti in svoje kandidate, protivnikovim sleparijam vkljub, narodu priporočevati, se samo po sebi razumé. Povsod pa je znano, da to prizadevanje je bilo le pošteno in ustavno pripuščeno. Ker pa trabant centralnega odbora toliko o strašnih narodnih agitacijah po različnih časnikih čvekajo, naj se tukaj ob kratkem omeni dogodba volitve 30. p. m. za Novomesto in združenih 5 mest. — Z vso zaupnostjo do gotove zmage stopi v začetku volitve v mestno dvorano s svojimi podložnimi pajdaši nek poglaviten mož, kateri s svojimi deloma resničnim deloma izmišljenim uplivom že skozi 17 let strahuje tukajšnje uradnike in mestjane.

Se vés razkačen po slavni zmagi narodnjakov, kateri so pred letom vsem nemškutarskim oviram vkljub čitalnico osnovali, in po drugi zmagi, ko so Slovenci tudi v mestnem odboru večino zadobili, je s svojimi tovarši toliko bolj vse žile napenjal, volitev nasprotnega kandidata spodbiti. V ta namen so njegovi organi narodnega kandidata popisovali, kakor da bi bil Bog ve kaksna za državo nevarna oseba. Dalje so marsikomu žugali, da ne bo po novi uradniški vstrojbi službe dobil, drugemu, da bo penzijo zgubil, tretjemu, da se mu bo vsaki zaslužek pri uradnih i. t. d. zaperl, še celo dimnikarju so z radno uro žugali, da ne bo smel uradniških dimnikov snažiti, ako ne voli nemškega kandidata.

Naposled so pa še vso svojo falango koj pri začetku volitve na borišče vrgli, in vse svoje moči razvili, češ, da bodo z moralničnim vtiskom volilce iz družih mest osupnili.

Narod naš pa se ne plaši, prej zmagavna orodja ne ranijo, ne strašijo več in ko je bila zmaga narodnega kandidata že gotova in sijajna po neustrašljivem obnašanju družih Novomeščanov, posebno pa po možatem postopanju vrlih slovenskih sinov iz Kostanjevice, Metlike in Črnomlja, kateri so se vsem zapeljivim zvijačam nekterih agitatorjev pogumno ustavljali in kot en mož glasovali, — pobral je gori omenjeni vsega mogočni gospod svoja kopita, pobrali so tudi njegovi pajdaši liste, v ktere so v začetku volitve s takim veseljem glasove zaznamovali, in osramoteni so jo potegnili iz volitvišča.

Da so še poznej svoj gnjusobni žolč nad domoljubnimi volilci in nad prijatli narodnega kandidata dobro izlivali, to je žalostno znamenje, kaj ti može o svobodi volilne pravice mislijo.

Onega moža vsegamogočnost pa je vendar padla po trikratni zmagi narodni tako, da se ne bo nikdar več vzdignila. Naj se tudi hodi v Beč in v Gradec predstavljat kakor je že večkrat storil, in naj si v ta namen drugikrat vzame seboj celo kardelce svojih privržencev, naj na skrivnem, kakor do sedaj, ali pa javno dela zoper narod in spodkopuje narodne pravice, spodletelo mu bo vsegar, kajti Dolenjce prešinila je tudi sveta ideja domoljubja, in vedeli jo bodo za vselej naprej ceniti in tudi uničiti protivne naklepe, če je ravno protivnikov general najvišji uradnik dolenjske strani.

Iz Gaberja. (Veselo sporočilo.) Že več let slovenske časopise prebiram, ali še nobenega dopisa iz naše z lepimi vinogradi obdane doline bral nisem. Naj mi bo tedaj dovoljeno, od tod par verstic pisati in po širokem svetu naše veselje, našo že toliko let serčno gojeno in zdaj uresničeno željo naznaniti. — Dobili smo namreč, hvala vsem verlim možem, kateri so nam k temu pripomagali, kar smo že toliko let iskali in prosili: lastno županstvo! Ne nameravamo pa s tem dati nezaupnice Šmarenskemu županu, pod katerega smo do zdaj spadali, ker očitno moramo spoznati, da nam je bil vedno pravičen, dober in skerbni glavar, ter mu tukaj svojo hvaležnost javno izrekamo. Ali vendar se nam je bolj primerno zdelo, samim biti.

Imamo pa zdaj za župana terdega kmeta, ki ni sicer v nobeno šolo hodil, pa ga poznamo, da je poštenjak od nog do glave, ker pokazal nam je že pri obilnih priložnostih pravično serce in bistro glavo. Smemo se tedaj tudi zanašati, da bo sosesko prav vladal, zlasti ko ima za svetovalce može, ki so zmožni in pripravljeni njemu prava roka in pravo oko biti. —

Kar smo tedaj želeli, to smo zdaj dobili; pokažimo pa tudi, da smo zadosti zreli in sposobni samostalni biti. Le složno in vse bo Bog dal! (Bo nam prav zelo všeč. Vr.)

Gaberc.

Trojedina kraljevina.

Iz Zagreba. —r. Znano je, da je prišlo na Zrinjskijevo tristoletnico mnogo Slovencev — med njimi najodličniši od naših prvakov — v Zagreb, da se udeležé svečanosti v slavo hrvaškega Leonida, ter da s tem javno pred svetom pokažejo, kako jim je resno mar za idejo in sloglo jugoslovanstva! Posebno so pa prišli v ta namen k svečanosti, da Hrvatom bratinski roko podajo ter da jim pokažejo, da so njihove svečanosti tudi Slovincem

mile in drage, in da so pripravljeni v bodoče solidarno z njimi deliti vse zgrade in nepogode! Zdaj se delajo v Zagrebu velike priprave, da se Slovincem ta njihov pohod v Zagreb vrne s pohodom v Ljubljano. Že hodijo iz roke v roko pole, na ktere se podpisujejo tisti, ki se mislijo tega pohoda udeleževati. Kamo če solza nego na oko, a kamo če brat nego k bratu! Čas je ustanovljen na binkoštno praznike, ali kakor tukaj bolje pravimo, na Duhovo. Šel bo iz Zagreba poseben vlak v Ljubljano in Postojno. Nadjati se je kakih pet do šest sto deležnikov. Slovenija, odeni se s prazničnim odelom, sprejmi jih ljubeznivo in gostoljubivo ko bratrance v svoje bele dvore, ter jim podaj roko v vekovečno zvezo, saj smo vsi iz istega mleka in iz iste krvi! Tiste meje, ki jih je ptujec z drzno roko med nami poleg Sotle in Kolpe potegnil, ne obstojé več, prebujeni duh narodnosti jih je popihal. Od Balkana do Triglava to je vse le eno živo in nerazdruživo telo, ki se ne da po političnih mejah na kose vezati. Se ve da bodo krokarji v nasprotnem taboru strašno krokali, češ, da se jim po tem pohodu Hrvatov v Ljubljano Bog ve kaka krivica dela, da se s tem njih pravice do slovenskega naroda oskrunajo itd. Klicali bodo svojega Vodana na pomoč, kakor nekdanj Baalovi molikovalci, naj vse strele svojega ognjišča na nas spusti. Bog jih šentaj, te čudne krokarje, ki ne dajo ne sebi miru, ne nam pokoja!

Na Reci 19. febr. —u— (Kako je tu vse narobe in po koncu!) Kaj, ali sem zmehšan? Kod sem in kam smo prišli? Kakor po neki čarobni moči postalo je naše hrvaško mesto čez noč — madjarsko. Od včeraj ob 1. pop. govori se tu zdaj je madjarsko, se ve da nič drugega, kot eljen in barátom, ker nihče več ne zna! Ni mi mogoče popisati neumnosti, ki se od včeraj gode, ko je prišel telegram iz Pešte in naznanil, da je ogrsko ministerstvo dovoljeno. Vse je drlo iz hiš, delalci so popustili svoje delo, štacunarji zaprli svoje štacune in vriskali na vse grlo: Eljen barátom! potem pa vzeli tri velike zastave madjarske in veliko malih ter šli po vsem mestu z muziko in jo tako vdelovali, da je bilo kaj. Nikoli še nisem toliko sveta skupaj videl! Staro in mlado, moški in ženske, bogati in reveži, vse je bilo tako rekoč veselja pijano in je kazalo, kakor da bi bili zdaj vsi knezi, grofi itd., ja da se ima celo voda in morje v zlato spremeniti! Zvečer istega dne pa so se morale vse hiše razsvetliti, drugače bi se bila gotovo okna pobila. Da je bilo to kaj lepo videti, zlasti ker je tudi mesec lepo svetil, je res. Na oknih je bilo mnogo transparentov ali presvitnih napisov, med kterimi se je videla tudi železnica, ki je hodila skozi „Jelačičeva vrata“ (nekdanj „ogrsko vrata“ imenovana) in naprej na visoko. Kam? Na Trsat! Zdaj jo sicer res imamo, ali samo na popirju! Po noči se je vedno razlegalo: Evviva l'Ungheria itd. Zanaprej bomo imeli samo dvajsetice (cvancige), vse bode cenejše, mesó po 4 kr., smodke ali cigare 4 za 1 kr. — z eno besedo: vse drugače in bolje se bo živelo, kot pod Hrvati, kterim se morajo tako veliki davki plačevati!! Govori se tudi, da bodo danes ali jutri reški meščani se zbrali, 12 gospodičin v belo oblečenih bode po mestu nosilo krono ogrsko, vojaška godba pa bode svirala, — Madjarom na veselje ali žalost, Bog ve! Potem bota tudi dva bala, eden za gospodo, drugi pa za bolj priproste ljudi, toda vse all' ungherese in zastonj, se ve da, ker se je zdaj zlati vek zopet povrnil in imajo Madjarji tudi za take neumnosti in norije že zdaj dosti denarja, itd. Še več bi lahko povedal, pa naj bo to za zdaj dosti. Bog daj norcem pamet!

Naši deželni zbori.

Štajerski. . . . i. 18. t. m. zbrali so se poslanci k 1. seji druge postavodajne dobe. Da prva našim slovenskim zagovornikom in narodu, ktereja so zastopali, ni bila prijazna, znano je le preveč. Okoliščine so se sicer toliko zboljšale, da imamo zdaj mesto dveh poslancev osem, in da jim nihče ne bode mogel ugovarjati, da so njih tirjatve tirjatev 420.000 Slovencev. Zlatih časov pa si vendar ne smejo obetati; saj jim je deželni odbor, zvesti organ zborove večine, že nasproti poslal neljubo novico, da se volitev dveh izmed njih ne poterdi.

Tem prijaznije pa so jih sprejeli tukajšni Slovenci, katerih se je bilo v nedeljo zbralo blizu 50 na kolodvoru, in so poslance izstopivše z vozov pozdravili z navdušenimi živjokli. Zvečer so se zbrali v sobani društva „Slovenije“, kjer se je g. dr. Razlag zahvalil v vseh imenu za prijazni sprejem.

Drugi dan so brali zoper navado mariborski knezoškof sv. mašo v deželnej hiši, h ktereji so se zbrali skoro vsi poslanci, deželni poglavar, ces. namestnik in mnogo občinstva. Po sv. maši je pozdravljal baron Meczéry poslance v vladinem imenu in predstavil zboru vnovič imenovanega poglavarja Gleispacha in njegovega namestnika, znanega Kaiserfelda. Ogovori pri tacihi prilikah so podobni med seboj kakor jajce jajcu; zatoraj tudi iz poglavarjevega odgovora ne omenjam družega, kakor njegovo obljubo, da hoče zanaprej objektivno vladati razgovore in skerbno paziti, da se ne godi nikomur krivica. Nočemo verjeti, da bi bil hotel g. Gleispach s tem le potolažiti svojo vest, ktera mu ima gledé postopanja s Slovenci marsikaj očitati, ampak upamo, da bode res, kar je pri svečaneji prilici kot mož obljubil, tudi kot mož deržal.

Kar se tiče Slovencev, imam omeniti iz prve seje le dve okoliščine: 1) da se je čul v njej prvi živjoklic, ktereja so naši poslanci substituirali obligatnemu „Hoch“; in 2) nemško ošabnost, ki našim poslancem še tega ni dopuščala, da bi bili vkup sedeli. Pred sv. mašo namreč že so si bili na „desnici“ zbrali sedeže in zapisali svoja imena nanje. Med mašo pa so jih Nemci nesramno izbrisali in jih razposadili drugači.

Najvažnejši predmet 3. seje je bilo poročilo dotičnega odbora zastran volitve v Mariborskem, št. Lenarskem in Slov. Bistriškem okraju. Poročevalec dotičnega odbora je bil dr. Waser, kteremu moramo priznati, da se je danes moško obnašal, ter strogo držal objektivnosti. Priporočal je namreč predlog odborov, da naj se volitev dra. Vošnjaka koj potrdi, — zastran volitve dra. Dominikuša pa naj deželni odbor bolj natančno pozveduje, ali se je pri volitvah tistih volivcev, kateri so glasovali za dr. Dominikuša, in katerih legalnost ali postavnost je dvomljiva, zares tako nepostavno ravnalo, kakor pravi poročilo deželnega odbora.

Vzrok, da se tudi dra. Dominikuševa volitev ni koj odobrila, je ta, da, ako se zavrzajo ovi glasovi, ne bi imel čezpolovične večine.

Če tudi bi bila očitvidna krivica, če bi se bile volitvi ovrgle, vendar je razjaril ta predlog strastnega Slovonožca Carnerita, kteremu so narodne volitve največi trn v peti; kajti one so pokazale, da so prejšnja njegova natolcevanja slovenskega naroda le nesramne bedarije prenapete strasti.

Ko je govoril, ali da boljše rečem, prebiral napisani govor, videla se mu je na obrazu črna strast tako, da se nam je bolj smilil, kakor da bi nas bil razjezil. On predlaga, naj se ne odobrijo ove volitve.

Ko je bilo treba podpirati njegov predlog, vzdignilo se je razun njega samo še 8 poslancev, tako da je odpadel predlog zaradi premajhne podpore. Med podpiratelji bili

so nekteri, od katerih bi se bilo najmanj tega nadjati. Da sta vstala gg. Tappeiner in Feyrer, ki sta bila nasprotna kandidata izvoljencev, to gotovo ne kaže preblagega značaja; da je pa tudi dr. Nekerman iz Celja podpiral Carneritov predlog, to zdi se mi nesramno. Če ktera volitev bila je njegova nepostavna! Naši poslanci, ki so imeli protest podpisan od okoli 100 volivcev zoper njegovo volitev, vendar so glasovali za verifikacijo. To je hvaležnost nemška! Z veliko večino (glasovalo je zoper le ovih 9 gospodov) sprejel se je predlog odborov.

Drugi predmet so bile volitve v deželni odbor. Pred volitvijo je prečital dr. Razlag sledeči skupni razglas (Collectiv-Erklärung), ki so ga podpisali vsi naši slovenski poslanci. Glasi se tako le: „Duševni, materialni in narodni interesi so v ozkej zvezi in treba je, da se ne zastopajo samo v deželnem zboru, ampak tudi v deželnem odboru.“

Dozdaj štajerski Slovenci, kojih ste dve petini v deželi, niso imeli v deželnem odboru, posebno zastran narodnih interesov, nobenega zagovornika. Ker zoper to nepristojnost deželni red neposredno ne daje nobene brambe, obračamo se mi do pravičnosti visokega zbora ter pričakujemo, da bode vstregel pravičnej želji naših volilcev, da bi vsaj po enem svojih poslancev zastopani bili v deželnem zboru.“

Pa vse to ni nič pomagalo, in tako bomo tudi za naprej našemu narodu v kvar brez zastopnika v deželnem odboru, ki bi branil naše pravice. Izvolili so se dr. M. Kaiserfeld, dr. Wasserfall, grof Kottulinsky, dr. pl. Stremayr, Payrhuber in dr. Fleckh, — vsi stari odborniki razun dr. Fleckh-a, ki se je izvolil namesto poštenjaka dr. Aichmayera.

Ptuje dežele.

Srbija. Zadnjič smo naznanili, da je turška vlada sklenila, trdnjave na Srbskem popustiti in jih Srbom izročiti, — ali zdaj se sliši, da je sicer to res v načelu ali sploh sklenjeno, ali ne ve se za pogoje, pod kterimi se bo vse to zgodilo. Če turška vlada stavi prenapete ali take, ki so Srbiji na sramoto, ne bode se gotovo to prašanje z lepo rešilo. Ni treba tedaj še orožja iz rok pometati!

Turčija. Le en glas se žene ta namreč, da se Turki hočejo sami preroditi in tako oslabljeni državi spet na noge pomagati. (Bodo javeljne za to potrebnega časa dobili, — prepozno je prepozno!) Turki kristjani hočejo sami zase skrbeti, in pri tem prizadevanju stopi razun nesrečnih diplomatov in nekterih poturčencev vsa Evropa na njihovo stran.

Rim. Papež je v konzistoriji od 21. febr. imenoval 32 škofov, med kterimi je 5 ogrskih.

Italija. Ricasoli tirja zdaj močno in trdno vlado, da se država pomiri in kak red naredi, — ali bo to dosegel, ali ne, ni lahko povedati. — Garibaldi se poda pustne dni v Benetke. — Kraljevič-naslednik je šel na Dunaj.

Razne novice.

*(Maškarada.) Za veliko maškarado, ki jo napravi južni Sokol pustni torek, 5. marca, so se povabila ravno razposlala. Vstopnice, ktero mora imeti vsaka oseba, in ktera velja samo za osebo, ktere ime ima napisano, dobivale se bodo od 1. marca naprej. Nadjamo se prav lepega in veselega večera.

* Iz Ljubljane: Zadnji ples v čitalnici v nedeljo 24. t. m. je bil za Vodnikovim najbolj sijajen

in prav obilo obiskan. Zopet smo občudovali krasen venec domoljubnih naših krasotic in videli, kako krasne rožice rastejo na slovenski zemlji!

* Ponoči od sabote na nedeljo ulomili so tatovi na kolodvoru in odnesli iz blaginice, pri kteri so ključavnico razbili, 1670 gld. v gotovem denarji in 360 gld. v papirji.

* One dve ženski in otrok, o kterih sem zadnjič sporočil, da so se zadušili, so si neki sami zavdali z arzenikom, kakor je pokazalo raztelesenje in preiskava želodcev.

* Graška „Tagespost“ pripoveduje, da biva na Štajerskem 28leten dninar, ki je bil pri vojacihi 5 let in 3 mesece zaprt in v vsem 775krat tepen in 6000krat šiban. Ta je že dobro namazan!

* Po noči od 3. do 4. febr. in še potem nekaj dni bil je na nekterih jonskih otocih, kakor na Kefaloniji, Itaki itd. strašen potres, ki je ukončal več mest in vasi in tudi veliko stotin ljudi.

* 19. t. m. ob 3. pop. je umrl v mestu Mentone blizu Nice nadvojvoda Štefan, bivši ogrski palatin in velik ljubljenec ogrskega naroda. Odkar je 1. 48 Avstrijo zapustil, prišel je za kratek čas samo dvakrat še na Dunaj in živel ves ta čas na svojem gradu Šavmburgu na Nasavskem do lanskega leta. Pokopan je v Budimu v lastnem grobu.

* Od istrskega zbora sta za drž. poslanca izvoljena dr. Vidulič in Hor. de Colombani.

V češkem deželnem odboru bodo za naprej 3 Čehi, 3 plemenitihi in 2 Nemca. Njih imena so: Dr. Rieger, Zeithamer, Skrejšovsky, grof Fr. Thun, grof Otokar Črtnin, dr. Görner, dr. Schmeykal in baron Pfeil. — V moravskem dež. odboru bode 5 Slovanov in le 1 Nemec (dr. Giskra).

* Klagenfurtica“ od 26. febr. pripoveduje iz Ljubljane nekako pristrčno med drugim tudi to, da je v dež. zboru baron Šlojsnik sam slovensko prisegotirjal in potem tudi slov. prisegal, ter ob enem prav ljubeznjivo Korošce, t. j. Nemce in nemškutarje, spominja, da je zdaj vse jasno, kar se je pred toliko in toliko leti na Koroškem, ko je bil baron Šlojsnik dežel. predsednik, godilo. — Bog ve, kaj je bilo, da si ta dopisun ne upa pred beli svet? No, bomo pa mi povedali. Baron Šlojsnik je bil povse pošten mož, pravičen Nemcem in Slovincem. Čast tedaj, komur čast!

* Srbski junak general Stratimirovič, poslanec na ogrskem deželnem zboru, odgovoril je v posebnem listu na adresu, ki so mu jo iz Zagreba poslali. Med drugim povzamemo iz nje sledeče pomeljive besede: „To je zame, pravi on, najmočnejši spodbudek k prihodnjemu delovanju na polju napredka in bodočnosti jugoslovanske. Zagovarjal in branil bodem pravice srbsko-hrvaškega naroda proti kteremu koli si bodi. Čas, v kterem se bodo spolnile želje naroda, ni več deleč. Jaz se bodem, kakor l. 48, tudi zdaj pri zeleni mizi, pa tudi na polju junaških djanj, kjer krvca teče, po svoji moči za to potezal, itd. — Tako govori ta hrabri sin domovine, in značaj njegov in dela junaška, ki jih je že l. 48 doprinašal, porok so nam, da se Slovanom v zdanjih stiskah še ni najhujšega bati.“

* V kranjski deželni odbor so izvoljeni poslanci: pl. Langer, dr. Toman, dr. Bleiweis in dr. Costa, za njih namestnike pa gg. Rudež, prost. Kos, Svetec in Peter Kozler. V pomnoženi odbor so izvoljeni: baron Zojs, Svetec, P. Kozler in pr. Kos.

Semnji na Slovenskem.

(od 1. do 16. marca)

Na Kranjskem: V Črmošnjicah 12., v Črnomlju kvatni torek (12. m.), v Kamniku 12., v Krškem pustni ponedeljek (4. m.), v doljnem Logatcu 12., v Radečah 1. pond. v postu (11. m.), v Radoljci 12., v Sodražici v pond. pred sv. Gregorjem (11. m.), v Turjaku 12., m. na Uncu 1. pond. m. marca (4.), na Vrhniku kvatni pond. v postu (11. m.), v št. Vidu na Ipavskem 14., v Ipavi pustni pond. (4. m.), v Višnjigori v pond. po kvat. nedelji (11. m.), v Žužemberku 12. marca.

Na Štajerskem: V Bruku poleg Mure 1. pond. v postu (11. m.), pri sv. Jakopu v Dolih 10., pri sv. Jurju pod Rifnikom 12., v Kostivnici 10., v Ljutomeru kvatni torek (12. m.), na Planini 1., v spodnji Poljskavi 10., v Švambergu 12., v Voigtsbergu 1. torek v postu (12. m.).

Na Koroškem: V zgornjem Dravbergu na pepelnici (6. m.), v Sovodju (Gmünd) 1. torek v postu (12. m.), v Kotaričah pustni ponedeljek (4. m.), v Labodu 12., v Paternionu pustni pond. (4. m.), v Strassbergu 1. četrtek v postu (7. m.).

Na Primorskem: V Ajdovščini 10. m.

Dunajska borska 27. februarja 1867.

5% metalike	61.90
5% nacional	72.20
1860 derž. posoj	89.80
Bankine akcije	759.—
Kreditne	191.90
London	127.50
Novi zlati	6.—
Srebro	125.75